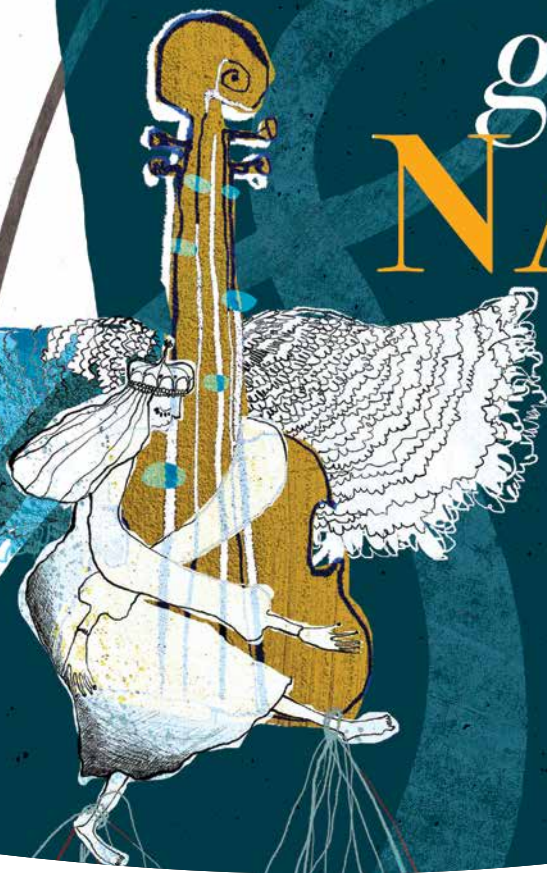

glazba NADE

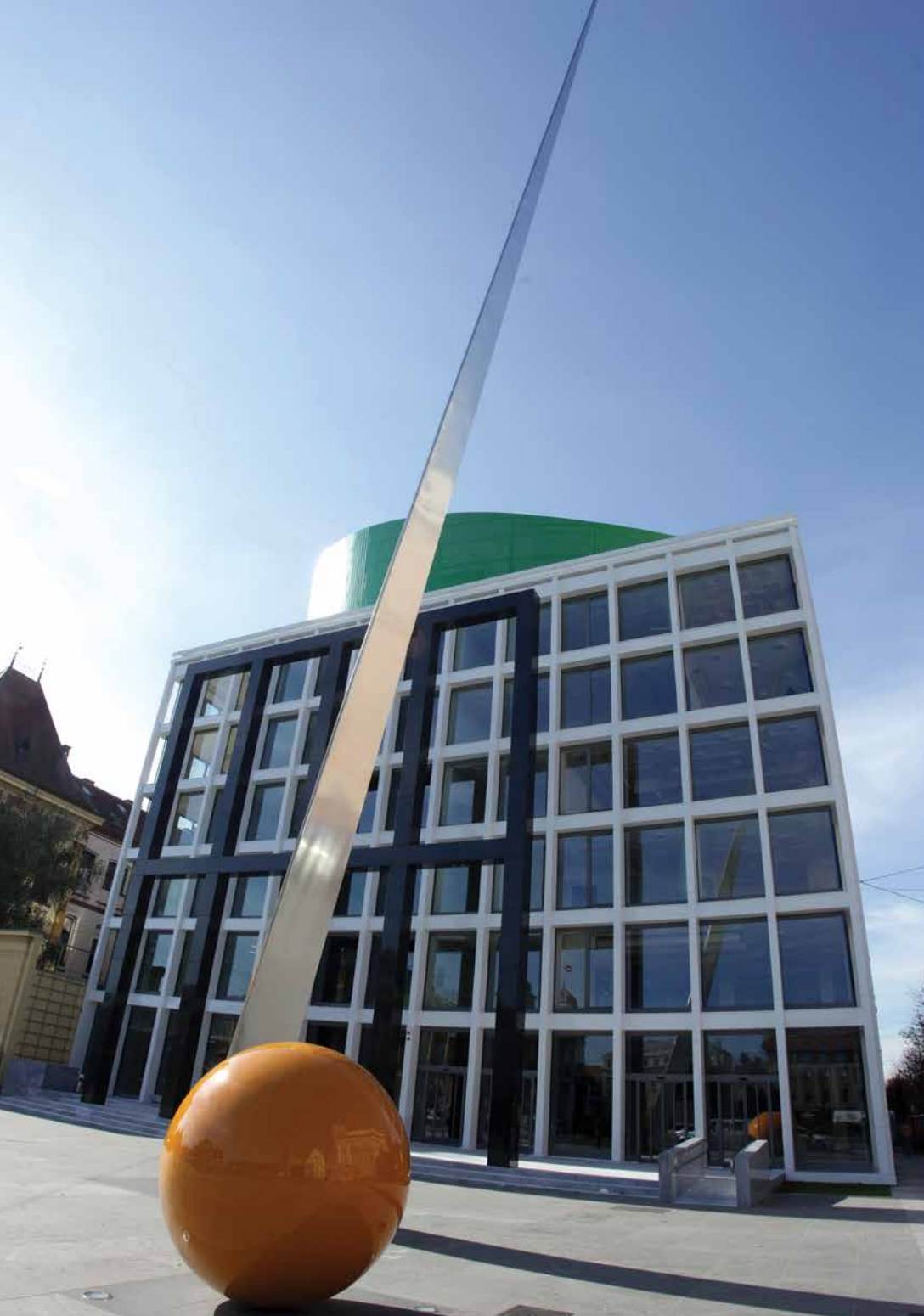
Subota, 25. ožujka 2023. u 19.30
Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog

**SVIJET NA
DLANU**
LISINSKI
SUBOTOM

UVJEK
LISINSKI
NEPROCIJENIV DOŽIVLJAJ!
22/23

**BAROKNI ORKESTAR
I SOLISTI
MUZIČKE AKADEMIJE
SVEUČILIŠTA U ZAGREBU**

GÁBOR HOLLERUNG, dirigent

GLAZBA NADE

GEORG FRIEDRICH HÄNDEL

Uskrsnuće, oratorij, HWV 47

PRVI DIO

1. **Sonata** (Uvertira)
2. **Arija** (Anđeo):
Disserratevi, o porte d'Averno (Rastvorite se, oj, vrata Pakla)
3. **Recitativ accompagnato** (Lucifer):
Qual'insolita luce (Kakva to neobična svjetlost)
4. **Arija** (Lucifer):
Caddi, è ver (Padoh, istina je)
5. **Recitativ** (Lucifer, Anđeo):
Ma che veggio? (Što to vidim?)
6. **Arija** (Anđeo):
D'amor fu consiglio (Bijaše to savjet Ljubavi)
7. **Recitativ** (Lucifer, Anđeo):
E ben, questo tuo Nume (Dobro, a taj tvoj Bog)
8. **Arija** (Lucifer):
O voi, dell'Erebo (Oj, vi strašne Moći Podzemlja)
9. **Recitativ accompagnato** (Marija Magdalena):
Notte, notte funesta (Oj, noći, tužna noći)
10. **Arija** (Marija Magdalena):
Ferma l'ali (Zaustavi krila)
11. **Recitativ** (Marija Kleofina, Marija Magdalena):
Concedi, o Maddalena (Oj, Magdaleno, dopusti)
12. **Arija** (Marija Kleofina):
Piangete, si, piangete (Plačite, da, plačite)
13. **Recitativ** (Marija Magdalena, Marija Kleofina):
Ahi, dolce mio Signore (Ah, blagi Gospodine moj)
14. **Duet** (Marija Magdalena, Marija Kleofina):
Dolci chiodi, amate spine (Dragi čavli, ljubljene bodlje)
15. **Recitativ** (sv. Ivan evanđelist, Marija Magdalena):
O Cleofe, o Maddalena (O Kleofina, o Magdaleno)
16. **Arija** (sv. Ivan evanđelist):
Quando è parto dell'affetto (Kada je rođena iz ljubavi)
17. **Recitativ** (Marija Kleofina, sv. Ivan evanđelist, Marija Magdalena):
Ma dinne, e sarà vero (Ali reci nam, je li istina)
18. **Arija** (Marija Kleofina):
Naufragando va per l'onde (U brodolomu valovima nošen)
19. **Recitativ** (sv. Ivan evanđelist, Marija Magdalena):
Itene pure, o fide (Otidite, dakle, o vjerne)
20. **Arija** (sv. Ivan evanđelist):
Così la tortorella (Tako i grlica)

21. **Recitativ** (Marija Magdalena):
Se Maria dunque spera (Ako se Marija nada)
22. **Arija** (Marija Magdalena):
Ho un non so che nel cor (Nepoznat osjećaj mi je u srcu)
23. **Recitativ** (Anđeo):
Uscite pure, uscite (Izađite, slobodno izađite)
24. **Zbor** (Anđeli i zbor Duša):
Il Nume vincitor (Bog pobjedonosni)

* * *

DRUGI DIO

1. **Introdutione**
2. **Recitativ** (sv. Ivan evanđelist):
Di quei nuovi portenti (Kakve to moći skriva zemlja)
3. **Arija** (sv. Ivan evanđelist):
Ecco il sol ch'esce del mare (Evo Sunca, izlazi iz mora)
4. **Recitativ** (sv. Ivan evanđelist):
Ma ove Maria dimora (Približavam se Marijinu boravištu)
5. **Arija** (Anđeo):
Risorga il mondo (Neka uskrсне svijet)
6. **Recitativ accompagnato** (Anđeo):
Di rabbia indarno freme (Od srdžbe uzalud riče)
7. **Recitativ** (Lucifer, Anđeo):
Misero! Ho pure udito? (Jadan ti sam! Jesam li pravo čuo?)
8. **Arija** (Lucifer):
Per celare il nuovo scorno (Da zatajim novu uvredu)
9. **Recitativ** (Anđeo):
Oh come cieco il tuo furor delira! (Oh, kako slijepo tvoja srdžba bjesni!)
10. **Duet** (Lucifer, Anđeo):
Impedirlo saprò! (Zabranit ću)
11. **Recitativ** (Marija Magdalena, Marija Kleofina, Lucifer):
Amica, troppo tardo (Prijateljice, zakasnile smo)
12. **Arija** (Marija Magdalena):
Per me già di morire (Ne bojim se smrti svoje)
13. **Recitativ** (Lucifer):
Ahi, aborrito nome (Avaj, ime prokleta)
14. **Arija** (Marija Kleofina):
Vedo il ciel che più sereno (Vidim vedrije Nebo)
15. **Recitativ** (Marija Magdalena, Marija Kleofina, Anđeo):
Cleofe, siam giunte (Kleofina, stigle smo)
16. **Arija** (Anđeo):
Se per colpa di donna infelice (Ako krivnjom nesretne žene)
17. **Recitativ** (Marija Magdalena):
Mio Gesù, mio Signore (Moj Isuse, moj Gospodine)
18. **Arija** (Marija Magdalena):
Del ciglio dolente (S bolnih kapaka)

19. **Recitativ** (Marija Kleofina):
Si, si, cerchiamo pure (Da, da, potražimo tragove)
20. **Arija** (Marija Kleofina):
Augelletti, ruscelletti (Ptičice, potočići)
21. **Recitativ** (sv. Ivan evanđelist, Marija Kleofina):
Dove si frettolosi, Cleofe, rivolgi i passi (Kamo si tako žurno krenula, Kleofina)
22. **Arija** (sv. Ivan evanđelist):
Caro figlio (Sine dragi)
23. **Recitativ** (Marija Magdalena, sv. Ivan evanđelist, Marija Kleofina):
Cleofe, Giovanni, udite (Kleofina, Ivane, slušajte)
24. **Arija** (Marija Magdalena):
Se impassibile, immortale (Ako nepobjediv, besmrtnan)
25. **Recitativ** (sv. Ivan evanđelist, Marija Kleofina, Marija Magdalena):
Si, si col Redentore (Da, da, sa Spasiteljem)
26. **Zbor** (svi):
Diasi lode in cielo e in terra (Hvala na Nebesima i na zemlji)

Nakon koncerta s umjetnicima razgovara Sonja Mrnjavčić.

100 GODINA GLAZBE:
UČENJEM, STVARANJEM,
ISTRAŽIVANJEM...

Institut Liszt
Mađarski kulturni centar Zagreb

MUZIČKA AKADEMIJA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

REKTOR: prof. dr. sc. Stjepan Lakušić

DEKAN: Igor Lešnik, prof. art. (MA)

DIRIGENT: Gábor Hollerung

SOLISTI:

SV. IVAN EVANĐELIST

Mislav Lucić, tenor, 3. g. studija pjevanja

ANĐEO

Nikolina Hrkać, sopran, apsolutnica studija pjevanja

LUCIFER

Benjamin Šuran, bas-bariton, 3. g. studija pjevanja

MARIJA MAGDALENA

Petra Cik, sopran, 3. g. studija pjevanja

MARIJA KLEOFINA

Dina Jularić Ivančić, mezzosopran, 5. g. studija pjevanja

MENTORI SOLISTA:

Martina Zadro, prof. art. (Nikolina Hrkać)

Renata Pokupić, doc. art. (Dina Jularić Ivančić)

Vlatka Oršanić, prof. art. (Benjamin Šuran)

Helena Bernarda Lucić Šego, nasl. doc. art. (Mislav Lucić, Petra Cik)

BAROKNI ORKESTAR MUZIČKE AKADEMIJE SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

PRVE VIOLINE: Ana Labazan Brajša (koncertni majstor), Jelena Knezović, Ema Smiljanić, Meri Anastasov, Doris Tkalčević, Letizia Ulika Roce, Tanja Felja

DRUGE VIOLINE: Sandra Grubišić, Jana Palac, Jelena Mimica, Dalia Cossetto, Adela Žganec, Mengsen Wang

VIOLINE: Josip Pavlek, Leonarda Okmažić, Rebeka Heaton, Dora Palac

VIOLONČELA: Roko Silić, violončelo solo (sva sola viole da gambe), Ana Majer, Vid Krpan, Ela Radman Mršić

KONTRABASI: Niko Kos

FLAUTE: Ariana Gugec – Lora Likan Kelentrić

OBOE: Ivan Baričević – Ema Jančetić

FAGOT: Domagoj Pečar

TRUBE: Lovro Tici, Lovro Čutić

ČEMBALO: Benjamin Polhe

ORGULJE: Dubravko Čepulić Polgar

TEORBA: Josip Krokar

TIMPANI: Lovro Baričević

ASISTENT DIRIGENTA:

Ivan Šćepanović, 4. g. studija dirigiranja

MENTOR:

Mladen Tarbuk, prof. art.

POSLUŽITELJ ORKESTRA:

Zoran Boch

IZVRŠNA PRODUKCIJA:

Vesna Rožić

Gábor Hollerung (Budimpešta, 1954.) školovao se na Glazbenoj akademiji *Ferenc Liszt* u Budimpešti kod Zoltána Vásárhelyija, Istvána Párkaija te Andrása Kórodija, a usavršavao se na majstorskim tečajevima kod Erica Ericsona, Kurta Masura i Lászla Somogyija. Dugogodišnji je dirigent i umjetnički ravnatelj Simfonijskog orkestra Dohnányi iz Budafoka u Budimpešti te osnivač i voditelj Akademskog zbornog društva iz Budimpešte. S tim uspješnim ansamblom osvojio je prestižne nagrade na europskim natjecanjima, uključujući Nagradu *Béla Bartók* na Međunarodnom zbornom natjecanju u Debrecenu te titulu *Choir of the World* na Međunarodnom glazbenom festivalu u Llangollenu (Wales). U svojoj bogatoj umjetničkoj karijeri naročito je posvećen obrazovanju mladih glazbenika, kojima u svakoj izvedbi nastoji prenijeti nova znanja i unaprijediti njihovo iskustvo sviranja u orkestru. Redovito nastupa te vodi majstorske tečajeve iz dirigiranja u Mađarskoj i u inozemstvu. Kao gostujući dirigent ravnao je, među inima, Jeruzalemskim simfonijskim orkestrom, Izraelskom filharmonijom, Simfonijskim orkestrom iz Cincinattija, Brazilskim simfonijskim orkestrom i Šangajskim simfonijskim orkestrom. Za umjetničko djelovanje dodijeljene su mu brojne počasti, među njima i titula Zaslužnog umjetnika Mađarske.

Petra Cik studentica je treće godine solopjevanja na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, u razredu Helene Bernarde Lucić Šego. Pohađala je Umjetničku školu *Fortunat Pintarić* u Koprivnici, u razredu Josipe Lončar i Martine Đurđević. Tijekom glazbenog školovanja niže brojne uspjehe i osvaja prve nagrade na domaćim i

međunarodnim natjecanjima. Kao solistica sudjeluje u projektima Muzičke akademije i izvan nje, a usavršavala se na seminarima Kristine Beck-Kukavčić, Annette Fischer i Nikole Kitanovskog.

Nikolina Hrkać (Mostar, 1998.) studentica je apsolvirane godine pjevanja na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, u razredu Martine Zadro. Dobitnica je brojnih nagrada, a među najvažnijim angažmanima valja istaknuti ulogu Ännchen na koncertnoj izvedbi Weberove opere *Strijelac vilenjak* u sklopu festivala *Brixen Classics 2022.* pod ravnanjem Daniela Geissa, za koju je nagrađena pojedinačnom Rektorovom nagradom za iznimno studentsko ostvarenje. Nastupa s Hrvatskim baroknim ansamblom te je već treću godinu zaredom solistica na Varaždinskim baroknim večerima s kantatom J. G. Telemanna *Zürne nur, du alte Schlange*. Pohađala je seminare i radionice istaknutih vokalnih pedagoga; posebno ističe majstorski tečaj Konzervatorija *Rimski-Korsakov* u Sankt Peterburgu 2021. i *Exzellenz Labor Oper 2022.* u Weikersheimu.

Dina Jularić Ivančić (Basel, Švicarska) glazbenu naobrazbu počinje pohađanjem nastave glasovira u glazbenoj školi u Kazahstanu, a nastavlja u Sarajevu i Zagrebu. Diplomirala je glasovir na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, u razredu Ante Milića. Na studij pjevanja upisuje se na istoj ustanovi, u razredu Martine Gojčete Silić, a sada je na petoj godini studija, u razredu Renate Pokupić. Kao stipendistica HNK-a u Zagrebu utjelovila je Kate Pinkerton u operi *Madama Butterfly*, a kao solistica nastupila je i na Osorskim glazbenim večerima te Creskim kulturnim večerima. Redovito nastupa u duu s pijanistom Karlom Ivančićem.

Mislav Lucić (Rottweil, Njemačka 1995.) maturirao je na Glazbenoj školi u Varaždinu, smjer solopjevanje i orgulje. Nakon toga završava studij crkvene glazbe i orgulja kod Milana Hibšera pri Institutu za crkvenu glazbu KBF-a u Zagrebu. Godine 2020. upisuje se na studij pjevanja na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, u razred Tomislava Mužeka, a od 2022. studira u razredu Helene Bernarde Lucić Šego. Četiri puta sudjelovao je na Ljetnoj školi barokne glazbe *Æstas Musica* kod Catherine Denley i Julije Gooding, pod umjetničkim vodstvom Laurencea Cummingsa i Andreasa Helma. Kao član raznih vokalnih ansambala nastupa u Hrvatskoj i inozemstvu te ostvaruje niz zapaženih solističkih nastupa, primjerice u izvedbama *Muke po Marku* i *Božićnom oratoriju* J. S. Bacha te *Missae solemnis* L. Ebnera. Uz nastupe sa Zborom HRT-a, povremeno nastupa i s ansamblom Antiphonus i Hrvatskim baroknim ansamblom.

Benjamin Šuran pjevačko obrazovanje počinje 2016. u Puli, u razredu Giorgia Sugara. Godine 2020. upisuje se na studij pjevanja na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, u razred Giorgia Suriana te na drugoj godini nastavlja školovanje u razredu Vlatke Oršanić. Tijekom srednjoškolskog i akademskog obrazovanja osvaja prve nagrade na domaćim i međunarodnim natjecanjima. Istaknuo se ulogama u operama, nastupajući u Hrvatskom narodnom kazalištu u Varaždinu, Zagrebu i Rijeci. U HNK-u u Rijeci nastupio je primjerice u ulozi grofa Capuletija u Gounodovoj operi *Romeo i Julija* pod ravnanjem Marka Hribernika i u režiji Marina Blaževića, a u HNK-u u Zagrebu u Straussovu *Šišmišu*, tumačeći upravitelja zatvora Franka, pod vodstvom Srbe Dinića, a u režiji Krešimira Dolencića.

Ovo nije prvi put da veći ansamblu najstarije glazbene visokoškolske ustanove u Hrvatskoj na javnim priredbama izvode ranu glazbu: još 1936. Mješoviti zbor Državne muzičke akademije otpjevao je skladbu *Missa sine nomine* G. P. da Palestrine, a iduće godine uz pratnju Orkestra Državne muzičke akademije prvi dio oratorija *Mesija* Georga Friedricha Händela. Otada je u Hrvatskoj prevaljen golem put u interpretaciji starije glazbe koja zahtijeva poseban pristup jer su konvencije njezina izvođenja djelomično zaboravljene, nepoznate ili jednostavno odveć različite. Povijesno obaviještenoj izvedbi glazbe nastale prije 1800. godine danas se ne posvećuju samo glazbeni profesionalci, nego i studenti koji se tijekom obrazovanja okušavaju u sviranju na starim instrumentima ili njihovim replikama, odnosno primjenjuju izvedbene tehnike prošlosti. Međutim, mjesta za napredak još ima. U partituri oratorija *Uskrsnuće*, koji ćemo večeras imati priliku čuti, istaknutu ulogu imaju viola da gamba i blok-flauta, instrumenti koji u glazbenom obrazovanju u Hrvatskoj još nisu pronašli mjesto koje im pripada. Izvedeci to rano, manje poznato djelo skladatelja za kojega mislimo da nam je blizak i razumljiv, podsjetimo se da stvaralački put zahtijeva puno umjetničkog, ali i znanstvenog istraživačkog žara.

Ivan Ćurković

PRAZNIK U RIMU

Georg Friedrich Händel jedan je od prvih skladatelja s bogatom međunarodnom karijerom. Njegova su djela postala dio uvriježenog i općeprihvaćenog repertoara još za njegova života, što mu je donijelo slavu diljem Europe. Poznat je i kao jedan od prvih tržišnih umjetnika koji je pisao prema narudžbama širokog kruga mecena. Rođen u Halleu u neglazbenoj obitelji unutar luteranske tradicije, Händel je u rodnom gradu stekao solidno opće i glazbeno obrazovanje uz stalno traženje novih izvora glazbenoga znanja. Najveći utjecaj ostvario je u Engleskoj u koju odlazi 1712. godine i ostaje ondje stvarati do kraja života. No prije kontakta s engleskom publikom, prošao je dvjema postajama važnima i za europsku i za vlastitu glazbu. Tri godine boravio je u Hamburgu, gradu s jednim od najvažnijih opernih kazališta u Europi onoga vremena, učeći o operi. Nakon toga svoj put nastavlja u Rimu. Kao vrlo mlad i ambiciozan skladatelj, Händel se dodvoravao tamošnjoj publici. Boravak u Rimu i učenje o talijanskom glazbenom izričaju obogatili su njegovo stvaralaštvo. Usvojivši talijanski operni stil, s naglaskom na vokalno i na svjetovno, Händel ga prenosi u London, gdje uspostavlja tradiciju izvođenja talijanske opere, koja se do tada nije često izvodila na engleskim pozornicama.

Jedan od Händelovih mecena u Rimu bio je Francesco Maria Ruspoli, član Accademie Arcadie. Pojam akademija tada se odnosio na društva učenjaka, filozofa, znanstvenika, književnika i glazbenika okupljenih najčešće oko jednog mecena ili velikaša, sa svrhom unaprjeđenja kulture, društva i zajednice. S obzirom na svoj ugledni status u krugu rimskih aristokrata, Ruspoli je zapošljavao najbolje glazbenike i skladatelje, naručujući oratorije i druga glazbena djela. Oratorij *Uskrsnuće* priređen je u sklopu Ruspolijevih uskrsnih svečanosti.

Lora Breški

ORATORIJ I NJEGOVA PRAIZVEDBA

Prethodno heterogena glazbena vrsta oratorija do šezdesetih godina 17. stoljeća postaje čvrsto definiran žanr diljem Italije, a njegovo kultiviranje počinje i s druge strane Alpa. Zadržavajući crkvu kao svoje primarno mjesto izvedbe, tijekom kasnijeg 17. i ranog 18. stoljeća, oratoriji postaju sve popularnija vrsta razonode u palačama plemića, gdje su nerijetko funkcionirali kao zamjena za operu tijekom korizme, kad su kazališta bila zatvorena. Tako je bilo i u Rimu, u kojemu su glavna središta oratorijskih izvedbi bile crkve, redovničke školske ustanove i palače pokrovitelja, poput švedske kraljice Kristine, kardinala Benedetta Pamphilija i Pietra Ottobonija te samog Ruspolija. U privatnoj palači izvedba oratorija mogla je biti i pretežito svjetovnog karaktera.

Između 1660. i 1720. većina oratorija zahtijevala je tri do pet glasova za izvedbu solističkih uloga, koji su se nerijetko ujedinjavali u ansamble kako bi izveli brojeve označene s *coro* ili *madrigale*. Među važnijim karakteristikama ranije faze oratorija su razmjerno mali broj instrumenata koji prate izvedbu, slobodno ispreplitanje recitativnih i arioznih odlomaka te prevlast kratkih arija strofnog, dvodijelnog ili trodijelnog oblika uz pratnju neprekinutoga basa (tal. *basso continuo*). Potkraj 17. i početkom 18. stoljeća bilježi se uključivanje većega i raznovrsnijega orkestra po uzoru na onaj namijenjen izvedbi *concerta grossa*, prevlast orkestralno praćenih arija, povremena uporaba "praćenog" recitativa, tj. *recitativa accompagnata*, redovita izmjena recitativa i arija te prevlast trodijelnih arija u *da capo* formi, jasno određenih dominantnim osjećajem ili afektom.

Händelova skladba ***La resurrezione di nostro Signor Gesù Cristo*** (*Uskrsnuće našega Gospodina Isusa Krista*, poznatija u skraćenoj inačici naslova) na libreto Carla Sigismonda Capecea, majstorski je primjer talijanskoga oratorija ranog 18. stoljeća. Djelo je praižvedeno na Uskrs 1708. godine i izvedba je ponovljena na Uskrsni ponedjeljak, također u palači Bonelli kneza Ruspolija.

Uskrsnuće kombinira primarnu duhovnu funkciju te glazbene vrste s demonstracijom društvene moći pojedinca, ujedno i pokrovitelja. Oratoriji kasnog 17. i ranog 18. stoljeća predviđeni za izvedbe u plemićkim odajama davali su se bez operne inscenacije, ali bi prostor predviđen za orkestar i pjevače nerijetko bio bogato ukrašen, s oslikanom pozadinom relevantnom za temu oratorija. Tako je bilo i u dvorani palače koja je za potrebe izvedbe opremljena bogatim i vrlo skupim dekorom. Između dva dijela oratorija publici je vjerojatno ponuđena zakuska (*rinfresco*).

Goran Ružić

BAROKNI I DANAŠNJI ORKESTAR

Orkestar u razdoblju baroka izvođački je aparat nestandardiziranoga ustroja i veličine. Mogao je biti sastavljen od samo jednog ili dvaju do nekoliko desetaka svirača po dionici u iznimnim prigodama. Instrumenti koji ga čine primarno su gudači, jer su oni okosnica orkestra, uz nekoliko puhaćih instrumenata (flauta, oboa, rog, truba i trombon) ili ponekad i udaraljki (najčešće par timpana). Okosnica baroknog orkestra je sekcija zadužena za izvedbu *bassa continua*, a

čine je harmonijski instrumenti, kao što su čembalo, portativ (male orgulje bez pedala), teorba ili lutnja te primarno melodijski instrumenti koji udvostručuju basovu dionicu (violončelo i/ili viola da gamba, fagot i trombon). Zadatak *continuo* skupine je realizacija dionice šifriranoga basa u kojoj je donja dionica zapisana, dok je realizacija gornje dionice prepuštena improvizacijskim sposobnostima svirača uz šifriranu uputu o strukturi akordâ koje moraju izvesti.

Moderna notna izdanja Händelova oratorija *Uskrsnuće* načinjena su prema dvjema sačuvanim rukopisnim partiturama, od kojih se jedna nalazi u Kraljevskoj knjižnici u Londonu, a druga u Zbirci Santini u Münsteru. Važni su i arhivski dokumenti obitelji Ruspoli koji otkrivaju ukupan broj od 41 plaćenog svirača, iz čega prilično precizno možemo rekonstruirati sastav orkestra na prvim izvedbama u Rimu. Händelov orkestar sastavljen je od gudačke i duhačke sekcije te sekcije *continua*. Gudački dio orkestra podijeljen je na tri dionice violina, dionice viole, violončela i kontrabasa te solističku dionicu viole da gamba, koju će na večerašnjoj izvedbi zamijeniti violončelo. Duhački ansambl čine po dvije trube i oboe te dvije blok-flaute i jedna poprečna flauta (*traverso*), čije će dionice na večerašnjoj izvedbi svirati dvije moderne poprečne flaute. Sekciju *continua* čine čembalo i portativ, dok teorba (velika barokna lutnja s dodanim basovskim žicama) uz realizaciju *continua* djeluje i kao solistički instrument.

Uskrsnuće je jedno od sastavom najopsežnijih djela Händelova talijanskoga razdoblja te se ističe bogatom i neuobičajenom orkestracijom. Skladatelj instrumente okuplja u neobične sastave da bi postigao raznovrsnije orkestralne kolorite. Međusobno suprotstavljane instrumentalnih skupina dio je barokne prakse i ne odudara od baroknoga ideala, no ovdje delikatan i izražajan instrumentalni slog ističe i određene dramaturške postupke u oratoriju.

Goran Ružić i Dorian Posavac

DRAMATURGIJA I LIKOVI

Prispadnost učenome društvu Accademije Arcadije znatno je utjecala na stil kojim je Capece napisao libreto, što se očituje u književnoj inspiraciji za libreto, njegovoj strukturi i ugođaju. Podijeljen je u dva dijela; prvi dio čine četiri scene, a drugi dio šest scena. Likovi *Uskrsnuća* su Anđeo, Lucifer, Marija Magdalena, Marija Kleofina i sv. Ivan evanđelist. U oratoriju su dvije razine radnje. Prva se odnosi na suparništvo Lucifera i Anđela, koji vjerojatno predstavlja Mihaela kao zapovjednika anđeoske vojske, a druga se događa između troje „zemaljskih“ likova. Pritom je uključeno i više književnih predložaka, nekoliko evanđelja u kojima je opisan ulazak dviju Marija u grobnicu te apokrifno Nikodemovo evanđelje koje tematizira Kristov silazak nad pakao. Iako je tema oratorija Isusovo uskrsnuće, on se ne pojavljuje kao lik u oratoriju.

Simbolično, uloga Anđela namijenjena je sopranskoj, odnosno dionici pjevača kastrata, dok Lucifera uprizoruje bas, duboki glas koji ga svrstava u podzemlje. Premda basovske arije u operi i oratoriju ranog 18. stoljeća načelno nisu bile virtuozne, uloge koje tumače vraga pisane su kompleksnije i zahtjevnije, u skladu s karakterom lika. Lucifer u Händelovu oratoriju nije prikazan kao oličenje zla, nego kao samodopadan i razmetljiv lik, u čemu gotovo možemo

pronaći elemente komičnosti. Istovjetno tome, dionica Anđela ne odiše mirom i spokojem kako bismo možda očekivali, nego ratobornošću i samouvjerenošću. Njegovu ariju *Disserratevi, o porte d'Averno* (Rastvorite se, oj, vrata Pakla) prate trube kao jasna asocijacija na vojnu glazbu.

Prva scena prvog i druga scena drugog dijela oratorija svojevrsno su nadmetanje Lucifera i Anđela. Njih dopunjuju zemaljski prizori u kojima Marija Magdalena i Marija Kleofina oplakuju Kristovu smrt, dok je Ivan evanđelist u ovome oratoriju prikazan kao glas razuma te utjelovljenje nepobitne vjere i nade. Za razliku od prvoga dijela oratorija, koji uprizoruje dvije noći između Velikoga petka i uskrsnoga jutra, drugi je dio u znaku svjetlosti i izlazećega sunca. Anđeo i Lucifer nastavljaju svoju prepirku dok dvije Marije dolaze na Isusov grob.

Tuga tih dviju žena prikazana je na sasvim različite načine. Raspoloženje Marije Kleofine gradira, od žalosti izražene u ariji *Piangete, sì* (Plačite, da) do kasnije euforije. I dok je ta žena sjetna, ali suzdržana i prožeta Ivanovom nadom, emocionalni vokabular Marije Magdalene mnogo je raznovrsniji i uzburkaniji. Osjećaji velike ljubavi, patnje i nemira mogu se smatrati i posljedicom sumnje koja je u kontrastu s čvrstom vjerom u uskrsnuće. Ipak, upravo Magdalena i njezin spomen Krista odgovorni su za Luciferov pad (*Ahi, abborrito nome!*, u prijevodu – Avaj, prokleta ime). Ona je ta koja, uz Mariju Kleofinu, nailazi na praznu grobnicu. No ni to ne umanjuje njezin nemir, budući da Magdalena kao jedna od Isusu najbližijih osoba čezne za tim da ga vidi (*Perchè, perchè t'ascondi agl'occhi miei?* tj. Zašto, zašto se skrivaš preda mnom?). Prema evanđelju, ona je, uplakana, u vrtu tražila Kristovo tijelo i upitala vrtlara za njega, ne primijetivši da je vrtlar zapravo sam Isus; tako je postala prvom osobom koja ga je vidjela nakon uskrsnuća. Taj prizor izostavljen je iz oratorija, no o njemu saznajemo posredno iz recitativa Marije Magdalene. Međutim, to da je tako važnu ulogu odigrala osoba koja do posljednjega trenutka sumnja, a ne netko čvrst i ustrajan u vjeri poput Ivana, sugerira da se Krist žrtvovao i uskrsnuo za grešnike, za čovjeka, i to ponajprije za onoga koji sumnja.

Sara Vrdoljak

GLAZBENI PORTRETI

Slojevita glazbena karakterizacija likova najviše dolazi do izražaja u arijama u kojima likovi očituju svoje emocije, poput tuge, radosti, bijesa, strahova i nadanja; upravo su arije u središtu Händelova oratorija. Iako izražavaju jednostavne i jednoznačne afekte, likovi nipošto nisu prikazani jednoobrazno. Možemo pratiti promjene od žalosti i očaja, preko nade te napokon sreće i kontemplacije. Skladatelj je svaki lik portretirao drugim glazbenim sredstvima: melodijskim kretanjima, tempom, orkestracijom i glazbenim slogom. Zadirvljujuće, virtuozne i složene arije ujedno pokazuju majstorstvo pjevača.

Anđeo se odmah nakon uvertire (*Sonate*) nastavlja na njezin veličanstven i pompozan karakter već spomenutom arijom *Disserratevi, o porte d'Averno* te objavljuje paklu Kristovu pobjedu nad smrću. Ariju otvara briljantnim, dugim koloraturama koje predstavljaju zrake svjetlosti i vječnost pa su one osnovni gradbeni element broja. U nadolazećem recitativu i ariji *D'amor fù consiglio*

(Bijaše to savjet Ljubavi) Anđeo donosi nježnu i pjevnu temu u mirnome tempu i trodobnoj mjeri te pjeva o ljubavi Sina koji se žrtvovao za otkupljenje grijeha.

Lucifer na scenu stupa recitativom *Qual'insolita luce* (Kakva to neobična svjetlost) i arijom *Caddi, è ver* (Padoh, istina je). Njegove recitative i arije tvore nemirne, skokovite melodijske linije. Lucifer se često koristi intervalima silazne velike sekste i male septime kao glazbeno-retoričkim sredstvima. Uloga je nedvojbeno virtuozna, puna silaznih i uzlaznih koloratura i razlomljenih melodija koje simboliziraju nemir, ogorčenost i razmetljivost. U ariji *O voi, dell'Erebo* (Oj, vi strašne Moći Podzemlja), također bogatoj koloraturama, nemir je posebno izražen sitnim ritamskim vrijednostima u gudačima.

Središnji lik oratorija, Mariju Magdalenu, tumači sopran. U ono vrijeme, posebno u Italiji, nije bilo neobično da muške, ali katkad i ženske likove tumače muškarci, pjevači kastrati. Dječaci koji su se talentom istaknuli u pjevačkim zborovima podvrgavali su se u ono vrijeme kastraciji prije puberteta kako bi zadržali visok vokalni registar te rigoroznom naobrazbom izrasli u vrsne profesionalne pjevače. Odabir pjevačice za tumačenje lika Marije Magdalene umjesto kastrata stoga ima posebnu važnost. Glazbene i društvene konvencije toga vremena bile su pod snažnim utjecajem Crkve te je u Rimu ženama bilo zabranjeno sudjelovati u bilo kakvom obliku javnog izvođenja glazbe. Unatoč tome, Händel je ulogu Marije Magdalene namijenio pjevačici Margheriti Durastanti te je za nju napisao glazbeno i afektivno najraznovrsnije arije u oratoriju. Čest motiv žalovanja Marije Magdalene skladatelj oslikava silaznom kromatskom melodijom koja se javlja u nekoliko njezinih arija.

Ulogu Marije Kleofine pjeva alt ili mezzosopran, no na praizvedbi je, za razliku od Marije Magdalene, nije tumačio ženski glas, nego kastrat. Njezina je karakterizacija istaknuta tamnom bojom viola unisono i viole da gamba u ariji *Piangete, sì*, no nakon spoznaje da će Isus uskrsnuti, Marija Kleofina pjeva *Naufragando va per l'onde* (U brodolomu valovima nošen), optimističnu koloraturnu ariju o oluji i nemirnome moru.

U recitativima i arijama Ivana evanđelista uglavnom se pripovijeda o onome što se ne događa na sceni. Ivan podsjeća Magdalenu i Kleofinu na Kristovo obećanje uskrsnuća. Prva arija Ivana evanđelista *Quando è parto dell'affetto* (Kada je rođena iz ljubavi) izuzetno je lirska, zahvaljujući tenorskoj dionici, kao i dionici prateće viole da gamba. Razvedena i pjevna melodijska linija obogaćena je koloraturnim pasažama koje se kreću mirno i staloženo, u skladu s osobnošću lika. Njegova sljedeća arija *Così la tortorella* (Tako i grlica) jedan je od najvažnijih brojeva oratorija. Uz pomoć barokne poprečne flaute (*traverso*), viole da gamba i teorbe, Händel uspostavlja intiman i pastoralan karakter prema motivu „grlice“. Pritom je pratnja tretirana kao barokna trionsonata. Dionice flaute *traverso* i viole da gamba temelje se na načelima vokalnoga dueta, dok teorba kao basovski instrument donosi ostinatne, ponavljajuće ritamske figure, a glas pjeva dojmljivu mirnu melodiju. Ivanova arija *Ecco il sol* (Evo Sunca) uspoređuje Kristovo uskrsnuće s izlaskom sunca. Glas prati samo dionica *bassa continua* koja uzlaznim ljestvičnim kretanjem asociira na izlazak sunca, dok se iznad njezinih ostinatnih figura proteže mirna melodija tenora.

Dorian Posavac i Lora Breški

ŠAROLIKOST INSTRUMENATA

Oratorij počinje uvertirom u talijanskom stilu, koju skladatelj otvara brzim skokovitim motivom oboa. Time Händel ističe važnost tih instrumenata koji su se u njegovo vrijeme također razlikovali od današnjih, u cijelome djelu. Oboe donose briljantne šesnaestinske pasaže i skokovite melodije koje često dijele s violinama. U orkestru se uočava virtuozitet i prodoran zvuk oboa, koje prate i pastoralne i sumorne ugođaje arija. Prozračne blok-flaute također su rezervirane za pastoralne trenutke, primjerice u arijama Marije Magdalene i recitativu *Notte, notte funesta* (Oj, noći, tužna noći). Imitiraju jedna drugu, nastupaju u paralelnim konsonantnim intervalima ili tvore kromatsku melodiju. Trube se u orkestru posebno ističu upućivanjem na svečane ili euforične trenutke; izvorno su se koristili prirodni instrumenti bez ventila. Važnu ulogu imaju u uvertiri, prvoj ariji Anđela i ariji Marije Kleofine *Vedo il Ciel* (Vidim vedrije Nebo).

Violine izvode vrlo tipične barokne figure, poput ljestvica, rastavljenih akordâ, skokova i drugih bravuroznih motiva pa njihov virtuozitet uz uvertiru posebno dolazi do izražaja i u već spomenutoj ariji *Naufragando va per l'onde*. U arijama često udvajaju melodiju glasa, kao u poznatoj ariji Magdalene *Ho un non so che nel cor* (Nepoznat osjećaj mi je u srcu), u kojoj violine donose ljupke plesne motive zajedno sa sopranom. U arijama Lucifera pratnja je često ogoljena, bez harmonije i svedena na gudače unisono koji su tradicionalno prikazivali paklene scene u dramskim djelima iz 17. stoljeća, što djeluje „surovo“, ali i efektno. Spomenimo da su barokne violine bile nešto manje i prigušenijeg zvuka, a gudalo blago zaobljeno, što je rezultiralo profinjenijim zvukom.

Skladatelj u uvertiri violinu solo kombinira s violom da gamba nasuprot ostalim gudačima ili cijelom orkestru. Viola da gamba je barokni gudači instrument koji registrom odgovara violončelu, no ta se dva instrumenta po mnogočemu razlikuju. Viola da gamba može imati oko osam pragova, pet do sedam žica te je ugođena poput lutnje. Njezin je zvuk profinjen i nježan, pa i u *Uskrsnuću* nastupa u manjim sastavima, ali i kao solistički instrument, koji unatoč suptilnijem zvuku dovoljno snažno dočarava najrazličitije ugođaje i afekte.

Dorian Posavac

Autori tekstova:

Lora Breški, studentica 2. g. muzikologije jednopredmetno
Dorian Posavac, student 2. g. muzikologije jednopredmetno
Goran Ružić, student 4. g. muzikologije jednopredmetno
Sara Vrdoljak, studentica 4. g. muzikologije jednopredmetno
dr. sc. Ivan Ćurković, doc., Odsjek za muzikologiju

Mentori:

Ana Ćizmić Grbić, asist., Odsjek za muzikologiju
dr. sc. Ivan Ćurković, doc., Odsjek za muzikologiju

La resurrezione di nostro Signor Gesù Cristo Uskrsnuće našega Gospodina Isusa Krista Libreto: Carlo Sigismondo Capece

*[u crvenim uglatim zagradama su dijelovi libreta koji se u večerašnjoj izvedbi izostavljaju]

PRIMA PARTE

SCENA I

ANGELO e LUCIFERO

Aria

ANGELO

Disserratevi, o porte d'Averno,
e al bel lume d'un nume ch'è eterno
tutto in lampi si sciolga l'orror!
Cedete, orride porte,
cedete al re di gloria,
che della sua vittoria
voi siete il primo onor.
Disserratevi, o porte d'Averno, etc.

Recitativo accompagnato

LUCIFERO

Qual'insolita luce
squarcia le bende alla tartarea notte?
Qual'eco non più udit
con armonia gradita
fa intorno risonar le stigie grotte?
Se son del mio valore
gli applausi, giusti sono!
Oggi, che vincitore,
cittadini d'Abisso, a voi ritorno;
e già mi vendicai con fiero sdegno
chi perder già mi fé
de' cieli il regno!

Aria

LUCIFERO

Caddi, è ver, ma nel cadere
non perdei forza né ardire.
Per scacciarmi dalle sfere
se più forte aitar fu Dio,
or fatt'uomo, al furor mio,
pur ceduto ha con morire.
Caddi, è ver, ma nel cadere, etc.

PRVI DIO

I. SCENA

ANDEO i LUCIFER

Arija

ANDEO

Rastvorite se, oj, vrata Pakla,
rasplinite sve užase svoje
rasvijetlite se Njemu koji vječan je.
Popustite, vrata strave,
popustite Kralju Slave,
jer njegove ste pobjede
vi prvi ponos!
Rastvorite se, oj, vrata Pakla, itd.

Recitativ accompagnato

LUCIFER

Kakva to neobična svjetlost
prodire kroz pukotine tartarske noći?
Kakav to eho stran
harmoničnom ugodom
odzvanja pećinama Stiksa?
Ako je pljesak u čast mojih vrednota,
zaslužen je!
Danas se vama, stanovnicima Podzemlja,
vraćam kao pobjednik;
jer osvetih se ponositim prijehom
onome zbog kojeg sam izgubio
kraljevstvo nebesko!

Arija

LUCIFER

Padoh, istina je, ali u padu
ne izgubih ni snagu ni žar.
Tada naj snažniji bijaše Bog,
koji me protjera s neba,
a sada, kada postade čovjekom,
ni smrću njegovom bijes moj ne jenjava.
Padoh, istina je, ali u padu, itd.

Recitativo

LUCIFERO

Ma che veggio? De' spirti a me nemici
come un si folto stuolo
per quest'aure annegrirti
da' miei respiri, osa portar il volo?

ANGELO

De' tenebrosi chiostri
tacete, orridi mostri!
Dileguatevi, o larve! Ombre sparite!
E dell'eterno re le leggi udite.

LUCIFERO

Chi sei? Chi è questo re,
che dove io regno a penetrar s'avanza?

ANGELO

E Re di gloria, è re possente e forte,
cui resister non può la tua possanza.

LUCIFERO

Se parli di chi penso,
pur oggi a morte spinto,
negar non può ch'il mio poter l'ha vinto.

ANGELO

Come cieco t'inganni, e non t'avvedi
che se mori chi è della vita autore,
non fu per opra tua, ma sol d'amore.

Aria

D'amor fu consiglio
che al Padre nel Figlio
l'offesa pagò,
per render all'uomo
la vita ch'un pomo
gustato involò.

Recitativo

LUCIFERO

E ben, questo tuo Nume
dell'uomo innamorato
e che per lui svenato
oggi volle morir, che più presume?
L'omaggio a me dovuto,
se a rendermi qua giù muove le piante,
venga. Ma se pretende...

Recitativ

LUCIFER

Što to vidim?
Kakva li se to gusta gomila neprijateljskih duša
usuđuje smjelo zalijetati amo,
po zraku ovom zacrnjenom
zadahom mojim?

ANDEO

Zašutite, grozne gnusobe
iz strašnih pećina!
Odgmižite, oj, larve! Sjene, nestanite!
I počujte zakone vječnoga Kralja.

LUCIFER

Tko si? Tko je taj kralj
koji se usuđuje kročiti tamo gdje ja vladam?

ANDEO

To je Kralj Slave, Kralj je to moćan i snažan
i tvoja mu se moć ne može oduprijeti.

LUCIFER

Ako govoriš o onome na kojega i ja mislim,
danas protjeranog u smrt,
poricati ne možeš da ga je moja moć pobijedila.

ANDEO

Poput slijepca zavaravaš se
i ne uviđaš
da ako je umro stvoritelj života,
nije tvojih djela zasluga, već same ljubavi.

Aria

Bijaše to savjet ljubavi
da Sin plati uvredu Ocu
cijenom smrtnog grijeha,
kako bi čovjeku vratio život
koji je izgubio kušavši jabuku.

Recitativ

LUCIFER

Dobro, a taj tvoj Bog,
zaljubljen u čovjeka
koji za nj iskrvaren
danas htjede mrijeti, što još očekuje?
Ako mi nudi štovanje koje zavređujem,
neka u moj ponor hita,
neka dođe. Ali ako očekuje...

ANGELO

Taci, che or lo vedrai, mostro arrogante!
Vedrai come delusa
da lui fugge la morte;
vedrai come confusa
lo rimira la colpa;
vedrai come atterrita
si nasconde la pena;
vedrai come tu stesso
tremerei genuflesso
al suo gran nome.

LUCIFERO

Io tremante! io si vile! E quando? E come?
Sconvolgerò gl'abissi,
dal suo centro commossa
dissiperò la terra,
all'aria coi respiri,
al fuoco coi sospiri,
con gli aneliti al ciel muoverò guerra.

Aria

O voi, dell'Erebo
potenze orribili,
su, meco armatevi
d'ira e valor!
E dell'Eumenidi
gli angui terribili,
con fieri sibili
ai cieli mostrino,
ch'hanno i suoi fulmini
gli abissi ancor!
O voi, dell'Erebo, etc.

SCENA II

CLEOFE e MADDALENA

Recitativo accompagnato

MADDALENA

Notte, notte funesta,
che del divino sole
con tenebre di duol piangi l'ocaso,
lascia, lascia che pianga anch'io,
e con sapor tiranno
al giusto dolor mio,
deh, non turbar l'affanno!

ANDEO

Šuti, jer sada ćeš vidjeti, arogantno čudovište!
Vidjet ćeš kako razočarana
bježi od njega Smrt;
vidjet ćeš kako razočaran
gleda ga Grijeħ;
vidjet ćeš kako užasnuta
promatra ga Muka;
vidjet ćeš svojim očima
kako na koljenima drhtiš na
spomen imena Njegova.

LUCIFER

Zar ja da drhtim? Zar ja da sam kukavica takva!
Kada? I kako?
Protrest ću ponore,
protrest ću iz utrobe zemlju svu
i rasut ću je,
pomiješat ću zrak s udisajima,
vatru s uzdasima, dahom svojim Nebu ću prizvati rat!

Arija

Oj, vi strašne Moći Podzemlja,
hajmo, sa mnom se oružajte
srđzbom i hrabrošću!
I neka Eumenide,
gnjusne guje,
divlje sikću
i neka pokažu Nebesima
da Bezdani još posjeduje svoje strijele!
Oj, vi strašne Moći Podzemlja, itd.

II. SCENA

KLEOFINA i MAGDALENA

Recitativ accompagnato

MAGDALENA

Oj, noći, tužna noći,
koja u bolnoj tmuni oplakuješ
kraj božanskog Sunca!
Pusti, pusti me da se isplačem
i ne dopusti snu nemilom
da me udalji od moje tuge!
Avaj, ne prekidaj tjeskobu!

Aria

Ferma l'ali, e sui miei lumi
non volar, o sonno ingrato!
Se presumi, se presumi
asciugarne il mesto pianto,
lascia pria che piangan tanto
quanto sangue ha sparso in fiumi
il mio Dio per me svenato.
Ferma l'ali, e sui miei lumi, etc.

Recitativo

CLEOFFE

Concedi, o Maddalena,
qualche tregua al martire,
che un continuo languire
può con la vita anche scemar la pena;
e per un Dio ch'è morto
così giusto è 'l dolore,
che non convien di renderlo più corto.

MADDALENA

Cleofe, invano al riposo
tu mi consigli, ed al mio core amante
sarebbe più penoso ogni momento
che potesse restar senza tormento.

CLEOFFE

Se il tuo giusto cordoglio
sol di pene ha desio,
trattenerlo non voglio,
ma solo unire al tuo affanno mio.

Aria

Piangete, sì, piangete,
dolenti mie pupille,
e con amare stille
al morto mio Signor
tributo di dolor meste rendete!
Che mentr'egli spargea
tutto il suo sangue in croce,
morendo sol dicea
di pianto: ho sete.
Piangete, sì, piangete.

Recitativo

MADDALENA

Ahi, dolce mio Signore,
le tue vene già vuote
chiedan di poco umore
momentaneo ristoro.

Arija

Zaustavi krila i na vjeđe moje
nemoj doletjeti, nezahvalni snu!
Ako namjeravaš
obrisati oči moje od tužnih suza,
pusti ih da isplaču toliko
koliko je krvi prolio po rijekama
moj Bog, za me mučen.
Zaustavi krila i na vjeđe moje, itd.

Recitativ

KLEOFINA

Oj, Magdaleno, dopusti
muci počinak,
jer neprekidno čeznuće
može i životom muku umanjiti;
a za Boga koji je umro
opravdana je bol
i ublažiti se ne može.

MAGDALENA

Kleofina, uzalud mi savjetuješ odmor,
i srcu mojem koje voli
svaki trenutak bez patnje moje
mučan bi postao.

KLEOFINA

Žalovanje tvoje pravedno je
i ako samo patnju potrebuje,
ne želim ga umanjiti,
već spojiti svoju tugu s tvojom.

Arija

Plaćite, da, plaćite
bolne vjeđe moje,
i gorkim suzama
tužne isplatite danak boli
mojem mrtvom Gospodinu!
Dok njegova se krv sva
slijevala po križu,
on, umirući, kroz suze samo reče:
Žedan sam.
Plaćite, da, plaćite.

Recitativ

MAGDALENA

Ah, blagi Gospodine moj,
tvoje već prazne žile
tražile su u kapi vode
trenutačno olakšanje,

e il barbaro Israele
bevanda sol di fiele
ti porse: io lo rammento, e pur non moro?

CLEOFFE

Ahi, popolo crudel, popolo ingrato!
Chi per te già disciolse
duri macigni in liquidi torrenti
di purissimi argenti,
poche stille ti chiede;
tu gli dai per mercede
un si amaro liquore:
e in rammentarlo non si spezza il core?

MADDALENA

O crude rimembranze!

CLEOFFE

O funeste memorie!...

MADDALENA

... Tormentatemi pur!...

CLEOFFE

... Sì, sì, seguite ad accrescermi il duol...

MADDALENA

... Che nel tormento...

CLEOFFE

... Che nell'angoscia ria...

MADDALENA

... lo godo ancor...

CLEOFFE

... Sollievo ancor io sento...

*[MADDALENA

Se col pensiero afflitto
vo' lusingando almeno
il mio desire, e parmi aver nel seno
qualche martir del mio Gesù trafitto,

CLEOFFE

Se nell'afflitta mente
ho il mio Gesù presente,
e benché esangue ed impiagato, parmi
che basti il volto suo per consolarmi.]

ali okrutni promatrač
pruža Ti piće same gorčine:
ja toga se sjećam, a ipak živim?

KLEOFINA

Ah, narode okrutni, narode nezahvalni!
Onaj koji je za te rastvorio stanac kamen
i rastopio ga u tekuće bujice
srebrnog sjaja
moli te za malo vode;
a ti mu za nagradu daješ
tako gorko piće;
zar sjećanje na to ne kida srce?

MAGDALENA

Oh, okrutna sjećanja!

KLEOFINA

Oh, tužne uspomene...

MAGDALENA

... mučite me i dalje...

KLEOFINA

... da, da, pojačajte moju bol...

MAGDALENA

... jer u muci...

KLEOFINA

... u jadu opakom...

MAGDALENA

... ja uživam...

KLEOFINA

... i olakšanje čak osjećam.

*[MAGDALENA

Ožalošćenim mislima
laskam svojoj želji
i kao da u duši osjećam
istu, tešku patnju mojeg razapetog Isusa.

KLEOFINA

Ožalošćenih misli,
zamišljam svojeg Isusa pred sobom,
i premda je iskrvaren i probadan,
jedino me njegovo lice može utješiti.]

Duetto

MADDALENA e CLEOFFE

MADDALENA

Dolci chiodi, amate spine,
da quei piedi e da quel crine
deh, passate nel mio sen.

CLEOFFE

Cara effigie addolorata,
benché pallida e piagata,
sei mia vita, sei mio ben.

SCENA III

SAN GIOVANNI e le DONNE

Recitativo

SAN GIOVANNI

O Cleofe, o Maddalena,
del mio divin maestro amanti amate,
o quant'invidia, quanto,
quelle che ora versate
stille di puro amor più che di pianto.
Spero presto vederle,
per coronare il mio Signor risorto,
da rugiate di duol cangiarsi in perle.

[MADDALENA

Giovanni, tu che fosti
del mio Gesù discepolo diletto,
e degl'arcani suoi
segretario fedel, solo tu puoi
di speme più tranquilla
ravivar nel mio sen qualche scintilla.

SAN GIOVANNI

Già la seconda notte,
da ch'egli estinto giacque,
col carro suo di tenebroso gelo
tutta varcò la sommità del cielo,
e del Gange su l'acque
attende già la risvegliata aurora
del nuovo sole il lucido ritorno;
ma il nostro sole ancora
a noi tornar promise il terzo giorno.
Consoli dunque il vostro cor che geme,
una si bella e si vicina speme.]

Duet

MADDALENA i KLEOFINA

MADDALENA

Dragi čavli, ljubljene bodlje,
iz njegovih stopala i iz njegove glave,
hajde, prijedite na moje grudi.

KLEOFINA

Dragi, bolni liku,
premda si blijed i ranjen,
moj si život, moje si dobro.

III. SCENA

SV. IVAN i ŽENE

Recitativ

SV. IVAN

O Kleofina, o Magdalena,
mojeg božanskog učitelja voljene štovateljice,
oh, koliko zavidim
suzama koje sada ronite,
koje nisu običan plač, već kaplje čiste ljubavi;
nadam se da ću ubrzo ugledati
kako se od rose boli pretvaraju u bisere
i krase krunu mojeg uskrskog Gospodina.

[MADDALENA

Ivane, ti si bio
mojeg Isusa dragi učenik
i tajna njegovih
vjerni savjetnik, samo mi ti možeš
probuditi plamičak
mirnije nade u duši.

SV. IVAN

Prošla je već druga noć
od kada on mrtav leži,
a tamna i ledena kočija njegova
dosegnula je nebeske vrhunce
i na obalama Gangesa
već iščekuje buđenje zore
i novog Sunca sjajni povratak;
ali naše Sunce
obećalo nam je da će se vratiti trećeg dana.
Neka utješi srce vaše žalosno
lijepa i bliska nada.]

Aria

Quando è parto dell'affetto,
il dolor in nobile petto
non estingue la costanza.
Quando è figlia della fede,
mai non cede
al timore la speranza.
Quando è parto dell'affetto, etc.

Recitativo

CLEOFFE

Ma dinne, e sarà vero
che risorga Gesù?

SAN GIOVANNI

S'egli l'ha detto,
chi mai di menzognero
oserà d'arguir labbro divino!

MADDALENA

Su! Dunque andiamo, [e pria ch'il mattutino
raggio dell'orizzonte il lembo indori,
andiam ad osservare al sacro avello,
che almen potremmo in quello
con balsami ed odori]
unger la fredda esanimata salma
di chi fu già di noi la vita e l'anima.

CLEOFFE

Pronta a seguirti io sono,
ma speranza miglior mi rende ardita,
e di Giovanni ai detti
spero viva trovar la nostra vita.

Aria

Naufragando va per l'onde
debol legno, e si confonde
nel periglio anch'il nocchier.
Ma se vede poi le sponde,
lo conforta nuova speme,
e del vento più non teme
né del mar l'impeto fier.
Naufragando va per l'onde, etc.

Recitativo

SAN GIOVANNI

Itene pure, o fide amiche donne,
al destinato loco,
ch'ivi forse potrete
del vostro bel desio trovar le mete,

Arija

Kada je rođena iz ljubavi,
postojanost boli u plemenitim grudima
ne prestaje.
Kada je kći Vjere,
nikada strahu ne prepušta Nadu.
Kada je rođena iz ljubavi, itd.

Recitativ

KLEOFINA

Ali reci nam, je li istina
da će Isus uskrsnuti?

SV. IVAN

Ako on tako reče,
tko bi se usudio prozvati božanska
usta lažljivima?

MADDALENA

Hajde, [i prije
što jutarnja zraka pozlati horizont,
neopažene pođimo do svetog groba,
gdje ćemo melemima i mirisima]
idemo dati posljednju pomast
hladnom i beživotnom tijelu
onoga koji bijaše naš Život i Duša.

KLEOFINA

Spremna sam te pratiti
jer ohrabruje me bolja nada
i, po Ivanovim riječima,
vjerujem da ću živim naći naš život.

Arija

U brodolomu valovima nošen
slabašan brod
i od straha bespomoćan je i kormilar.
Ali ako ugleda obalu,
tješi ga nova nada
i ne strahuje više
ni od vjetra ni od uzavrela mora.
U brodolomu valovima nošen, itd.

Recitativ

SV. IVAN

Otidite, dakle, o vjerne
žene, prijateljice, na to mjesto,
jer tamo ćete naći možda
cilj svoje plemenite želje,

mentr'io torno a colei, che già per madre
mi die nell'ultim'ore
del suo penoso agone il mio Signore.

MADDALENA

A lei ben opportuno
il tuo soccorso fia,
che in così duro scempio
qual sia la pena sua so per la mia.

SAN GIOVANNI

[Ben d'ogn'altro più grande
fu il dolor di tal madre
di tal figlio alla morte;
ma d'ogn'altro più forte
ebbe in soffrirlo il petto, ed or costante
e ferma più d'ogn'altra ha la speranza
di vederlo risorto; e se l'ottiene,
la gioia allor compenserà le pene.]

Aria

Così la tortorella
talor piange e si lagna,
perché la sua compagna
vede, ch'augel feroce
dal nido gli rubò.
Ma poi, libera e bella
se ritornar la sente,
compensa in lieta voce
quel gemito dolente
che mesta già formò.
Così la tortorella, etc.

Recitativo

MADDALENA

Se Maria dunque spera,
e spera ancor Giovanni,
anch'io dar voglio con sì giusta speme
qualche tregua agli affanni;
ma pure chi ben ama sempre teme,
e nell'amante mio misero core,
benché speranza regni,
bandir non può il timore.

[Or degli opposti affetti
a chi debba dar fede,
vedrò volgendo il piede
all'adorato speco,
tomba del mio Gesù. Vada Giovanni
a consolar Maria; Cleofe sia meco.]

a ja se vraćam Majci mojega Gospodina,
koju mi je u posljednjim satima mučeništva svojega
povjerio kao vlastitu majku.

MADDALENA

Tvoja pomoć potrebna joj je,
nezamisliva mi je muka njezina
od teška zločina,
jer poznajem svoju.

SV. IVAN

[Veća od najveće
bijaše bol majke te
zbog smrti sina;
više no itko
osjeća bol tu u grudima,
i sada je u iščekivanju dostojanstvena, najmirnija,
i živi u nadi da ga vidi uskrsla;
i ako bude slava, nadomjestit će svu bol.]

Aria

Tako i grlica
plače i žaluje,
jer ugleda kako joj divlja ptica
družicu ukrade iz gnijezda.
No na povratak njezin,
ponovno slobodna i lijepa,
pretvara bolni jauk tuge
u radostan pjev.
Tako i grlica, itd.

Recitativ

MADDALENA

Ako se Marija nada,
a i Ivan se nada,
i ja želim tom pravičnom nadom
pružiti spokoj svojoj tuzi;
no ipak, tko iskreno voli, uvijek strahuje,
u mom jadnom srcu koje voli,
premda u njem' caruje nada,
strah ne prestaje.

[Kojemu od ova dva suprotna osjećaja
moram vjerovati?
Vidjet ću kada krenem
ka ljubljenoj stijeni,
grobu mojeg Isusa; neka Ivan ode
utješiti Mariju; Kleofina neka sa mnom bude.]

Aria

Ho un non so che nel cor,
che invece di dolor,
gioia mi chiede.
Ma il core, uso a temer
le voci del piacer,
o non intende ancor,
o inganno del pensier
forse le crede.
Ho un non so che nel cor, etc.

SCENA IV

Recitativo

ANGELO

Uscite pure, uscite
dall'oscura prigionie,
ove sì lunga ed orrida stagione
questo giorno attendeste, anime belle!
Uscite pure, uscite
a vagheggiare, a posseder le stelle!
Di quel Signor, che ha vinto
per voi la morte e 'l contumace Averno,
il trionfo seguite:
e voi primi venite,
o primi padri delle umane genti;
né s'odano più lamenti
del vostro antico errore,
or ch'ebbe in sorte un tanto Redentore;
seguano gli altri poi,
e per l'orme di luce,
che del divino duce
il glorioso pie stampa nell'ombre,
da questo centro squallido e profondo
sorgan con lui sovra l'aperto mondo.
Ma con eco festiva
replichi prima il lor devoto labbro.

ANGELI E CORO DELLE ANIME

Il Nume vincitor
trionfi, regni e viva,
un Dio vincitor!
Viva e trionfi quel Dio così grande
che i cieli spande,
che al sol dà splendor.
Per cui Cocito
geme atterrito,

Aria

Nepoznat mi je osjećaj u srcu,
koji umjesto boli
traži od mene sreću;
ali srce je naviknuto na bol,
ne poznaje glas ugone
i vjeruje da su misli pomučene.
Nepoznat mi je osjećaj u srcu, itd.

IV. SCENA

Recitativ

ANDEO

Izađite, slobodno izađite,
iz mračnog zatvora,
vi lijepje duše, koje ste u dugom vijeku samih užasa
iščekivale ovaj dan!
Izađite, slobodno izađite kako bi
uživale i prigrlile zvijezde!
Priključite se trijumfu
Gospodina svojega
koji je za vas pobijedio Smrt i neposlušan bio Paklu,
a vi, očevi ljudskog roda,
dođite prvi,
i neka se ne čuju žalovanja
vašeg prvotnog grijeha,
sada kada sudbina nam daje
Otkupitelja.
Za vama neka krenu i drugi,
prateći tragove svjetlosti
božanskog Vođe
otisnute po sjenama ovim,
i neka iz ovog turobnog i dubokog središta
uskrnsu s njim nad otvorenim svijetom.
Neka njihova pobožna usta odgovore
usklikom svečanim:

ANĐELI I ZBOR DUŠA

Bog pobjedonosni
neka trijumfira,
neka vlada i neka živi!
Nek' živi i trijumfira Bog tako golem,
što širi se po nebu
i Suncu svjetlost daje.
Kokit neka
stenje užasnut

da chi fu vinta la morte ancor.
Viva e trionfi quel Dio così grande
che i cieli spande,
che al sol dà splendor.
Il Nume vincitor
trionfi, regni e viva,
un Dio vincitor!

PARTE SECONDA

SCENA I

Recitativo

SAN GIOVANNI

Di quai nuovi portenti
ha la terra oggi ancor il sen fecondo?
Piansero gli elementi
del loro fabbro immortal la morte fiera,
e d'un giorno che spera
di vederlo risorto
con gl'istessi tremori
par ch'il suolo paventi i primi albori.
Ma forse dell'inferno,
che del Dio vincitor l'asta percosse,
gli ultimi sforzi son, l'ultime scosse.

Aria

Ecco il sol ch'esce del mare
e più chiaro che non suole
smalta i prati, i colli indora.
Ma chi sa, che di quel Sole
ch'oggi in vita ha da tornare,
questo sol non sia l'aurora.
Ecco il sol ch'esce del mare, *etc.*

Recitativo

Ma ove Maria dimora
se ho già vicino il piede,
spero veder ben presto
cangiata la speranza in certa fede,
e senz'alcun periglio
lieta la madre e glorioso il figlio.

SCENA II

ANGELO poi LUCIFERO

Aria

ANGELO

Risorga il mondo,
lieto e giocondo

jer ponovno on pobijedio je Smrt.
Nek' živi i trijumfira Bog tako golem,
što širi se po nebu
i Suncu svjetlost daje.
Bog pobjedonosni
neka trijumfira,
neka vlada i neka živi!

DRUGI DIO

I. SCENA

Recitativ

SV. IVAN

Kakve to moći skriva zemlja
danas u svojim plodnim grudima?
Plakali su elementi
stvoritelja njihova besmrtnog ponosnu smrt
i nadali se danu
u kojem će ga vidjeti uskrsla,
u istom strahu i tlo podrhtava
s prvim zrakama zore.
Možda je to posljednji pothvat i potres
Pakla prodrmana kopljem
pobjedonosnog Boga.

Arija

Evo Sunca, izlazi iz mora
blistavije no ikad,
ukrašava livade, pozlaćuje brežuljke.
Možda je ovo samo zora Sunca
koje se danas u život vraća?
Tko zna?
Evo Sunca, izlazi iz mora, *itd.*

Recitativ

Približavam se Marijinu boravištu
i nadam se da ću uskoro vidjeti
nadu koja se mijenja u čvrstu vjeru,
i bez ikakva straha
sretnu majku i veličanstvenog sina.

II. SCENA

ANĐEO i LUCIFER

Arija

ANĐEO

Neka uskrsne svijet,
sretan i radostan

col suo Signor!
Il ciel festeggi,
il suol verdeggi,
scherzino, ridano
l'aure con l'onde,
l'erbe coi fior!
Risorga il mondo, *etc.*

Recitativo accompagnato

Di rabbia indarno freme
coi mostri suoi l'incatenato Averno;
l'odio che oppresso geme,
la crudeltà che piange,
l'invidia che sospira,
l'empietà che delira,
l'iniquità tremante,
il furor vacillante,
sbigottita la frode,
denso il tradimento,
vilipeso l'orgoglio,
del mio Signor risorto
saran carro al trionfo e base al soglio.

Recitativo

LUCIFERO

Misero! Ho pure udito?
e in van per vendicarmi
contro forza maggiore impugno l'armi?

ANGELO

Si, sì, contrasti in van; torna a Cocito!

LUCIFERO

Perché al cil pria non torna
il tuo risorto Nume?

ANGELO

Perché pria vuole in terra
far della gloria sua noto il mistero.

LUCIFERO

Noti gli oltraggi miei? No, non fia vero!

Aria

Per celare il nuovo scorno
le tue faci ancor al giorno
con un soffio io smorzerò.
E con tenebre nocenti
delle inferme umane menti
ogn'idea confonderò.
Per celare il nuovo scorno, *etc.*

sa svojim Gospodinom!
Neka Nebesa slave,
tlo se zeleni,
šale se, smiju,
vjetrovi s valovima,
trave s cvijećem.
Neka uskrsne svijet, *itd.*

Recitativ accompagnato

Od srdžbe uzalud riče
s čudovištima svojim okovan Pakao:
Mržnja, koja pokorena jeca,
Okrutnost, koja plače,
Zavist, koja uzdiše,
Izopačenost, koja bjesni,
Nepravda drhti,
Bijes tetura,
zaprepaštena je Obmana,
ismijana je Prijevera,
prezren je Ponos,
i činit će trijumfalnu kočiju mojeg uskrslog
Gospodina i pijedestal njegova trona.

Recitativ

LUCIFER

Jadan ti sam! Jesam li pravo čuo?
Uzaludno, dakle, protiv više sile
osvetnički laćam se oružja.

ANĐEO

Da, da, uzaludno se suprotstavljajš; vrati se Kokitu!

LUCIFER

Zašto se Nebesima prije ne vrati
tvoj uskrsli Bog?

ANĐEO

Zato što želi najprije na zemlji
obznaniti misterij svoje slave.

LUCIFER

I obznaniti oskvrnuće moje? Ne, to ne može bit'!

Arija

Da zatajim novu uvredu,
još za dana njegovu baklju
dahom ću svojim ugasiti.
I pogubnim bezdanom
bolesnim ljudskim umovima
svaku ću misao pomutiti.
Da zatajim novu uvredu, *itd.*

Recitativo

ANGELO

Oh come cieco il tuo furor delira!
Mira, folle, deh mira
le donne pie che all'incavato sasso,
sepolcro già delle divine membra,
muovon veloce il passo!
A loro il ciel comanda
ch'io l'arcano riveli,
ond'esse in pubblicarlo
agli altri poi ne sian trombe fedeli.

Duetto

ANGELO poi LUCIFERO

LUCIFERO

Impedirlo saprò.

ANGELO

Duro, duro è il cemento.

LUCIFERO

Ho ardir che basta.

ANGELO

Lo dirà l'evento!

SCENA III

MADDALENA, CLEOFE e LUCIFERO

Recitativo

MADDALENA

Amica, troppo tardo
fu il nostro piè;
già il sol sull'etra ascende.

CLEOFE

Fu il cor troppo codardo,
che della terra agl'improvvisi moti
fe' i nostri passi rimanere immoti.

MADDALENA

Or chi sa se potremo
ricercar nella tomba il mio tesoro.

CLEOFE

Se son desti i custodi, io ben ne temo.

MADDALENA

Io temo ancora, ma più il mio Nume adoro.

Recitativ

ANDEO

Oh, kako slijepo tvoja srdžba bjesni!
Gledaj, luđače, daj, pogledaj
milostive žene koje hitaju
ka izdubljenoj stijeni,
grobu u kojem se nalazi blaženo tijelo!
Nalažu im Nebesa
da ću im ja odati tajnu,
a one će, poput vjernih trublja,
objaviti vijest svijetu.

Duet

LUCIFER i ANDEO

LUCIFER

Zabranit ću.

ANDEO

Težak, težak je teret.

LUCIFER

Hrabrosti imam dovoljno.

ANDEO

Događaj će pokazati.

III. SCENA

MADDALENA, KLEOFINA i LUCIFER

Recitativ

MADDALENA

Prijateljice, zakasnile smo;
već se Sunce podiže na nebu.

KLEOFINA

Srce nam kukavičko bijaše,
prijavujući se da će nenadano podrhtavanje
zemlje zaustaviti naše korake.

MADDALENA

Tko zna hoćemo li sada moći
pronaći u grobu Blago moje.

KLEOFINA

Ako su stražari budni, sumnjam.

MADDALENA

Još se bojim, no to više Boga svoga ljubim.

Aria

Per me già di morire
non paventò Gesù.
Egli mi dà l'ardire;
per lui nulla pavento,
né morte né tormento;
quando ho Gesù nel cor, non temo più.
Per me già di morire, etc.

Recitativo

LUCIFERO

Ahi, aborrito nome,
ahi, come rendi, come,
ogni mio sforzo imbelles!
Ahi, che vinto e confuso,
atterrito e deluso
fuggo il ciel, fuggo il suol,
fuggo il mondo,
e del più cupo abisso
torno a precipitar nel sen profondo!

SCENA IV

CLEOFE, MADDALENA ed ANGELO

Aria

CLEOFE

Vedo il ciel che più sereno
si fa intorno e più risplende;
e di speme nel mio seno
più bel raggio ancor s'accende.
Vedo il ciel che più sereno, etc.

Recitativo

MADDALENA

Cleofe, siam giunte al luogo,
ove tomba funesta
dell'amato Signor coprì la salma.

CLEOFE

Parmi veder, sì, si vedo ben certo
ch'è già l'avello aperto,
e su la destra sponda
siede con bianca stola
un giovane vestito.

MADDALENA

O quale spira
grazia dal volto suo, che mi consola!
Appressiamoci a lui, che già ne mira!

Arija

Ne bojim se smrti svoje, Isuse,
ne, ne, ne bojim se patnje svoje, Isuse.
On mi daje hrabrost,
za nj se ničeg ne bojim!
Kada mi je Isus u srcu, ničeg se ne bojim,
ni smrti, ni patnje!
Ne bojim se smrti svoje, itd.

Recitativ

LUCIFER

Avaj, ime prokleta, avaj,
kako? Kako činiš svaki moj napor
oslabljenim!
Avaj, jer pobijeđen i zburjen,
prizemljen i razočaran,
bježim iz Nebesa, bježim sa zemlje,
bježim od svijeta,
i ponovno padam u golemi
mračni ponor
najdubljeg središta.

IV. SCENA

MADDALENA, KLEOFINA i ANDEO

Arija

KLEOFINA

Vidim vedrije Nebo
i sve sjaji.
I u meni se budi
najljepša zraka nade.
Vidim vedrije Nebo, itd.

Recitativ

MADDALENA

Kleofina, stigle smo na mjesto
gdje turobna stijena prekriva
posmrtno ostatke ljubljenog Gospodina.

KLEOFINA

Čini mi se da vidim, da, da, sigurno vidim
da je grobnica već otvorena,
i s desne strane
odjeven u bijelu halju
sjedi mladić.

MADDALENA

Oh, kakvom blagošću odiše njegovo lice
koje mi daje utjehu!
Približimo mu se jer gleda nas!

ANGELO

Donne, voi cercate
di Gesù Nazareno,
ove giacque già morto;
ora non è più qui, ma è già risorto!
Al vostro puro affetto
giusto è che diano i cieli
così bella mercede,
e un tal mistero a voi prima si sveli,
per far araldi poi della sua fede.
Itene dunque a pubblicarlo, e sia
premio del vostro pianto
della gioia comune il primo vanto.

Aria

Se per colpa di donna infelice
all'uomo nel seno
il crudo veleno la morte sgorgò,
dian le donne la nuova felice
che chi vinse la morte, già morto,
poi risorto, la vita avvivò.
Se per colpa di donna infelice, *etc.*

Recitativo

MADDALENA

Mio Gesù, mio Signore,
già che risorto sei,
perché, perché ti nascondi agl'occhi miei?
Può ben la fede, è vero,
far che la mente adori il gran mistero;
ma come può l'amore
esser contento a pieno,
se non manda il suo ben per gl'occhi al core?
Vo' cercarti per tutto;
né sarà forse in vano,
che da chi ben ti cerca,
mai, dolce mio tesoro, tu sei lontano.

Aria

Del ciglio dolente
l'ondosa procella
in Iride bella cangiando, cangiando sen va.
E il cor che già sente
vicino il suo sole
da mesto e languente
sereno si fa.
Del ciglio dolente, *etc.*

ANDEO

Žene, vi tražite
Isusa iz Nazareta,
koji je počivao ovdje mrtav;
sada nije više ovdje, već je uskrasnio.
Pravedno je da
Nebesa nagrade
vaš iskren osjećaj
i prvima otkriju misterij,
kako biste postale glasnice vjere njegove.
Idite, razglasite,
i neka vašim suzama bude nagrada
čast što ćete prve objaviti veselje.

Arija

Ako krivnjom nesretne žene
gorki otrov
zatrova čovjeka i u smrt ga odvede,
sada neka žene dadu sretnu vijest
da tko je mrtav pobijedio smrt,
sad je uskrasnio i život oživio.
Ako krivnjom nesretne žene, *itd.*

Recitativ

MADDALENA

Moj Isuse, moj Gospodine,
ti uskrasnio si,
zašto, zašto se skrivaš preda mnom?
Istina je, u vjeri misli
štiju veliki misterij;
no kako ljubav potpuno zadovoljiti
ako srce zadovoljeno nije, jer ne vidi
blago svoje?
Tražit ću te posvuda;
i možda će uzaludno biti,
jer onome tko te s ljubavlju traži,
nikada, blago moje, ti nisi daleko.

Arija

S bolnih kapaka
valovita oluja
u lijepu se dugu mijenja.
I srce kad osjeća
da je blizu Sunca svojega,
više nije tužno i plačljivo,
već se razvedri.
S bolnih kapaka, *itd.*

Recitativo

CLEOFFE

Si, sì, cerchiamo pure
l'orme dei nostro amor,
che fortunata sarà ben chi lo trovi!
Verso il bosco io men vado,
mentre tu verso gli orti i passi movi.

Aria

Augelletti, ruscelletti,
che cantando, mormorando,
date lodi al mio Signore,
insegnatemi dov'è!
Fiori ed erbe, già superbe
di lambir le sacre piante,
deh mostrate a un cor amante
le bell'orme del suo pie!
Augelletti, ruscelletti, *etc.*

SCENA V

SAN GIOVANNI e CLEOFFE

Recitativo

SAN GIOVANNI

Dove si frettolosi, Cleoffe, rivolgi i passi?

CLEOFFE

In traccia di Gesù ch'è già risorto,
come ancora Maddalena.

SAN GIOVANNI

Onde il sapeste?

CLEOFFE

Sovra l'aperto avello,
così a noi rivelò labbro celeste.

SAN GIOVANNI

Così la madre a me poc'anzi ha detto.
a cui prima d'ogn'altro
del figlio apparve il glorioso aspetto.

CLEOFFE

O come lieta avrà quel figlio accolto!

SAN GIOVANNI

Parve ch'il suo bel volto,
di stille lacrimose umido ancora,
del sol divino all'improvviso raggio
fosse tra riso e pianto un'altra aurora.
Poi la gioia veloce
corse dal seno al labbro in questa voce:

Recitativ

KLEOFINA

Da, da, potražimo tragove
svoje ljubavi,
i sretna bit će ona koja ga pronade.
Ja ću krenuti u šumu,
a ti u vrtove kreni.

Arija

Ptičice, potočići,
koji pjevajuć, žuboreći,
hvalite Gospodina mojega,
pokažite mi gdje je, gdje je;
cvijeće i trave,
oplemenjeni činom da po vama on kroči,
dajte, pokažite srcu koje ljubi
lijepu tragove njegovih stopala.
Ptičice, potočići, *itd.*

V. SCENA

SV. IVAN i KLEOFINA

Recitativ

SV. IVAN

Kamo si tako žurno krenula, Kleofina?

KLEOFINA

S Magdalenom tražiti tragove
Isusove, koji je već uskrasnio.

SV. IVAN

Gdje ste saznale?

KLEOFINA

Nad otvorenim grobom,
otkriše nam tako nebeska usta.

SV. IVAN

Tako i meni Majka maločas ispriča,
kojoj se prvog Sin ukaza
u veličanstvenoj pojavi.

KLEOFINA

Oh, sigurno je sretna prihvatila Sina svojega!

SV. IVAN

Njezino lijepo lice,
još vlažno od suza,
osvijetljeno neočekivanom zrakom božanskog Sunca,
smijući se i plačujući, činilo se poput nove zore.
I zatim u nenadanoj sreći srce je kroz usne
progovorilo:

Aria

Caro figlio!
Caro figlio, amato Dio,
già il cor mio
nel vederti esce dal petto!
E se lento
fu in rapirmelo il tormento,
me lo toglie ora il diletto.
Caro figlio, *etc.*

SCENA VI

Recitativo

MADDALENA

Kleofe, Giovanni, udite,
udite la mia nuova alta ventura!
Ho veduto in quell'orto il mio Signore,
che avea d'un suo guardian preso figura,
ma dalle rozze spoglie
uscia luce sì pura e così ardente,
che pria degli occhi il ravvisò la mente.
Poi conobbi quel viso,
in cui, per farsi bello, si specchia il Paradiso.
Vidi le mani ancora, vidi le piante,
ed in esse mirai, lucide e vaghe,
sfavillar come stelle
quelle ch'erano pria funeste piaghe.
A baciarle il labbro allor s'accinse,
ma Gesù mi respinse, e dir mi parve:
tu non mi puoi toccar! Poscia disparve.

SAN GIOVANNI

Non si dubiti più!

CLEOFFE

Cessi ogni rio timore!

MADDALENA

È risorto Gesù.

SAN GIOVANNI

Viva è la nostra vita..

CLEOFFE

... lì nostro amore.

Arija

Sine dragi!
Sine dragi, ljubljeni Bože,
srce mi iskače iz grudi
sad kad vidim te!
I dugo je muka trajala
kada su te oteli meni,
ali sada te otima radost.
Sine dragi, *itd.*

VI. SCENA

Recitativ

MADDALENA

Kleofina, Ivane, slušajte,
poslušajte moju najveću sreću!
U vrtu ugledala sam Gospodina svojega,
koji je preuzeo oblik stražara,
ali bez obzira na neugledan izgled,
izlazila je zraka, tako čista i žarka,
da misli shvatiše prije očiju.
I prepoznah to lice,
u kojem se i Raj zrcali da bude ljepši.
Vidjeh tada ruke, i stopala,
i u njima ugledah sjajne i divne,
kako sjaje poput zvijezda
one, što prije bijahu smrtno rane.
Prinjela sam usne svoje da cjelov im dadem,
no Isus me odgurne i reče mi:
Ne smiješ me dirati! Zatim nestade.

SV. IVAN

I neka se više nikada ne sumnja!

KLEOFINA

Neka prestanu svi zli strahovi!

MADDALENA

Isus je uskrsnuo!

SV. IVAN

Živ je život naš... .

KLEOFINA

... naša ljubav!

Aria

MADDALENA

Se impassibile, immortale
sei risorto, o sole amato,
deh fa ancor ch'ogni mortale
teco sorga dal peccato!
Se impassibile, immortale, *etc.*

Recitativo

SAN GIOVANNI

Si, si col Redentore
sorga il mondo redento!

CLEOFFE

Sorga dalle sue colpe il peccatore!

MADDALENA

Ed al suo fabbro eterno
ogni creatura dia lodi ed onore!

CORO

Diasi lode in cielo e in terra
a chi regna in terra, in Ciel!
Ch'è risorto oggi alla terra
per portar la terra al Ciel!

Prijevod libreta s talijanskog:

Maura Filippi, v. pred., Muzička akademija Sveučilišta u Zagrebu

Urednik prijevoda libreta:

dr. sc. Ivan Ćurković, doc., Muzička akademija Sveučilišta u Zagrebu

Izvori libreta na talijanskom:

<https://www.flaminioonline.it/Guide/Handel/Handel-Resurrezione47-testo.html>

<https://www.digitale-sammlungen.de/view/bsb10522967?page=2,3>

Organizator i nakladnik: Koncertna
dvorana Vatroslava Lisinskog,
Zagreb, Trg Stjepana Radića 4
Za nakladnika: Kristina Bukojević Flegar,
v.d. ravnatelj
Producentica: Lana Merkaš
Urednica: Jelena Vuković

Arija

MADDALENA

Ako nepobjediv, besmrtn
ti si uskrsnuo, Sunce ljubljeno,
učini da se svaki grešnik
izbavi od grijeha svojih.
Ako nepobjediv, besmrtn, *itd.*

Recitativo

SV. IVAN

Da, da, sa Spasiteljem
neka uskrсне otkupljen svijet.

KLEOFINA

Neka uskrсне grešnik od svih grijeha!

MADDALENA

I vječnoga stvoritelja
neka svatko hvali i časti!

ZBOR

Hvala na Nebesima i na zemlji
Kralju zemaljskom i nebeskom!
Koji uskrčne danas sa zemlje
kako bi zemlju odnio na Nebesa.

Lektorica: Rosanda Tometić
Oblikovanje i grafička priprema: Daniel Ille
Grafičko rješenje naslovnice: Nikolina Žabčić
Tisak: Cerovski d.o.o., Zagreb
Naklada: 400 primjeraka
Cijena: 2,65 eura
www.lisinski.hr

LISINSKI
SUBOTOM
UVJEK
LISINSKI
NEPROCIJENJIV DOŽIVLJAJ!
22/23

Subota, 1. travnja 2023.

ČEŠKA FILHARMONIJA

Semjon Bičkov, dirigent

Seong-Jin Cho, glasovir

U suradnji s Veleposlanstvom Republike Češke.

Béla Bartók: Suita iz baleta *Čudesni mandarin*, op. 19

Thierry Escaich: Koncert za glasovir i orkestar

Igor Stravinski: Suita iz baleta *Petruška* (verzija iz 1946.)

Koncert koji pleše

Prag je jedan od najljepših gradova na svijetu i jedno od glazbenih središta zadivljujuće glazbene tradicije, dom planetarno poznatoga orkestra – **Češke filharmonije! Ni manje ni više nego veliki češki skladatelj Antonín Dvořák 1869. ravnao je prvim, povijesnim koncertom toga orkestra koji je vrlo brzo postao i jedan od najboljih orkestara Europe i svijeta!** Svjetsku slavu taj veliki ansambli izvrsnih solista stekao je izvedeći upravo djela čeških genijalnih skladatelja: Smetane, Janáčeka i Martinůa. Šarmantan je i simpatičan podatak da je njihova izvedba legendarnoga Smetanina ciklusa *Moja domovina* 1925. bila i prvi živi prijenos neke glazbe na Češkom radiju pod ravnanjem slavnoga dirigenta Václava Talicha! Češku filharmoniju vodili su neki od najvećih dirigentata epohe: Rafael Kubelík, Václav Neumann, Karel Ančerl, Vladimír Aškenazi, Eliahu Inbal i Jiří Bělohlávek, koji je s tim orkestrom svirao 2016. u ciklusu *Lisinski subotom*. Prema anketi poznatoga francuskog časopisa *Le Monde de la musique*, Češka filharmonija je među deset najboljih europskih orkestara, dok ga je britanski časopis *Grammophone* pozicionirao među prvih dvadeset na svijetu! Šef dirigent Češke filharmonije, vrhunski **Semjon Bičkov**, potekao je iz lenjingradske dirigentske škole slavnoga Ilje Musina. Uspion u svjetski dirigentski vrh bio je upravo strelovit: nakon što je preuzeo mjesto šefa dirigenta Filharmonije iz Sankt Peterburga, postao je i šef dirigent dresdenske Semperopere i Orkestra Zapadnonjemačkoga radija (WDR Orchester), a 2018. i Češke filharmonije. Dosad je ravnao gotovo svim najvažnijim orkestrima svijeta! Još jedan dijamant u kruni toga veličanstvenog „kraljevskog“ koncerta je i solist večeri: **Seong-Jin Cho**, korejski pijanist, o čijoj svjetskoj klasi dovoljno govori podatak da je **2015. osvojio prvu nagradu na najpoznatijem pijanističkom natjecanju na svijetu – onom Frédéric Chopina u Varšavi!** Seong-Jin Cho je i ekskluzivni umjetnik najprestižnije diskografske kuće svijeta, njemačkoga Deutsche Grammophon. Dobro je poznat zagrebačkoj publici jer je 2017. godine u ciklusu *Lisinski Gaudeamus* sve zadivio maestralnom interpretacijom Chopinova *Drugog koncerta za glasovir i orkestar*.

LISINSKI
SUBOTOM
UVJEK
LISINSKI
NEPROCIJENJIV DOŽIVLJAJ!
22/23

Subota, 29. travnja 2023.

IVO POGORELIĆ, glasovir

Maurice Ravel: Preludij u a-molu

Franz Schubert: *Moments musicaux*, D. 780, op. 94

Robert Schumann: Etide u formi varijacija, op. 13 (op. postum., verzija iz 1852.)

Johannes Brahms: Varijacije na Paganinijevu temu, op. 35 (Prva i druga knjiga)

Novi vrhunci!

Legendarni pijanist **Ivo Pogorelić** obilježio je klasičnu glazbenu scenu našega vremena i na njoj zauzima posebno mjesto. Umjetnička i ljudska karizma, jedinstven talent i inovativni pristup djelima uvrštavaju ga među najoriginalnije glazbene osobnosti današnjice. Njegov istraživački duh, kojim otkriva nova područja glazbene ekspresije, utjelovljen je u pijanizmu najviše razine, raskošne virtuoznosti i tehničkoga majstorstva. Sugestivnim interpretacijama, oblikovanima profinjenim glazbenim ukusom, rijetkim u današnje doba, proširio je obzore tumačenja i razumijevanja glasovirske literature, postavljajući nove standarde pijanističkih interpretacija. U Pogorelićevim jedinstvenim izvedbama, djela skladatelja prohujalih epoha nisu tek puki muzejski izložci, nego osebniji glasovi iz budućnosti pijanizma koju Ivo Pogorelić **vizionarskom snagom kreira u kompleksnim umjetničkim procesima u koje uvid imaju samo najveći umjetnici, oslanjajući se pritom na svoju nepogrešivu i superiornu glazbeničku intuiciju, golemo znanje i čudesno pijanističko umijeće.** Zahvaljujući beskompromisnim umjetničkim kriterijima i predanoj potrazi za idealnim izričajem, Ivo Pogorelić je, u više od četiri desetljeća koncertiranja i snimanja, ostvario autentična i fascinantna postignuća, koja cijene i publika i struka, dok su njegovi nastupi diljem svijeta stekli status željno iščekivanih događaja. Ovaj će put maestro Pogorelić slušateljima u *Lisinskom* podastrijeti svoju novu viziju remek-djela pijanističke literature, briljantnih skladbi Brahmsa, Schumanna, Ravela i Schuberta. Bit će to susret s umjetnošću jednoga od velikana današnjega pijanizma, koja nas na poseban način oplemenjuje, prosvjetljuje, vodi na uzbuđljivo putovanje u nepoznato, a istovremeno nas čini boljim, duhovno bogatijim i sretnijim ljudima! Koncert koji se ne propušta!

GRAD
ZAGREB

Republika
Hrvatska
Ministarstvo
kulture
i medija
Republic
of Croatia
Ministry
of Culture
and Media

 otpbanka

 INA

ZAGREB
moj grad

 LISINSKI